

מסורת הש"ס

(א) נמכר למקל קנה. ועשיריון קני: קנה. (ב) ס"א ל"ה. (ג) ספסיה סו. טו: ימות יד. ממות עב. לו. (ד) ס"א ל"ה. (ה) ימות יד. חולין קנה. ע"ש. (ו) ז"ל דנושא עין בעין (פירוש: ו) חולין קנה. (ז) יומא עה. (ח) נפס"א: השמדן. (י) לעיל מט. (יא) נביתוס נ: לעיל מט. (יב) וט"ן. (יג) נפס"א: (יד) ס"א ל"ה. (טו) נפס"א: מלה. (טז) ס"א ל"ה. (יז) נפס"א: (יח) ז"ל עליה.

תורה אור השלם

1 לא תאכלו כל נבלה לבר אשר בשערך תתנהג ואכלה או מבר לברי כי עם קדוש אתה ל' אלהיך לא תבשל גיד בחלב אמו: דברים יד א: 2 שש אנבי על ארנך במדבר שיל רב: 3 וישמע משה את הקם בבה למשפחתו איש לפתח אהלך ותר אף ה' מאד ובענין משה ר'ע: במדבר יא י 4 אם תשבחו ב'ן שפתים בניי יונה נחפה עדים ואברותיה בירוק חרדן: תהלים סח יד

הגרות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומני וכו' ואמאי קרי להו: (ב) תוס' ד"ה ר' אליעזר וכו' וכו' הוא כפול. י"ב מין בפני המלטה דף ע"א: (ג) בא"ח כ"ד למה: המלטה. י"ב מין כסף עיניו דף קג ע"ב בתוספת ד"ה מה לו: (ד) ד"ה שש וכו' וכן אמרי' במדרש ויעש אברהם:

גליון הש"ס

גמ' שישלם הוא ותר. עין משנת הלכות מ"א סי' פ"ט: תוס' ד"ה רבי אליעזר וכו' וא"ת ויבא התינוק. עין לעיל דף ע"א חופסת ד"ה אלל שם בא"ח כ"ד למחר המלטה: עין עיניו דף קג ע"ב מוס' ד"ה מה לו:

רבינו הגאון

פרק תשעה עשר רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מערב שבת מביאו בשבת מגולה וכו'. ואיבעיא לן האי דקתני ר' אליעזר אומר מביאו מגולה משום חבובי מצוה הוא, או משום שלא יחדרוהו שהוציא חפציו ממונים, לפיכך מנלוהו שיראו כי כיון של מצוה הוא, ופשטנו מדמיו חבובי מצוה הוא, היכי דליכא סכנה ותוב איבעיא לן האי דתנא ג"כ: דתני במתניתא דברי הוריות משום רבי אליעזר ונהגים היינו בסכנה מביאין אותו (בסכנה) מכוסה ע"פ עדים,

רבי אליעזר דמילה פרק תשעה עשר שבת קל.

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מע"ש וקאי אמתניתין דפרקין דלעיל דסליק מיניה וכל כרמי מילה עושין בשבת: מגולה. בפני הכל ובגמרא מפרש אמאי מנריך ליה לגלייה: ובסכנה. שגזרו ארמאים על המילה: מכסה ע"פ עדים.

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מע"ש מביאו בשבת מגולה ובסכנה מכסהו ע"פ עדים ועוד אומר ר"א בורחם עצים לעשות פחמין לעשות (כלי) ברזל כלל אמר ר"ע כל מלאכה שאפשר לעשותה מע"ש אינה דוחה את השבת (ומילה) שאי אפשר לעשותה מע"ש דוחה את השבת: גמ' אביעאי להו מעמא דר"א משום חבובי מצוה או דילמא משום חשדא למאי נפקא מינה לאתווי מכוסה ע"פ עדים אי אמרת משום חבובי מצוה מגולה אין מכוסה לא אלא אי אמרת משום חשדא אפי' מכוסה שפיר דמי מאי איתמר א"ר לוי לא אמרה ר"א אלא לחבובי מצוה תניא נמי הכי מביאו מגולה ואין מביאו מכוסה דברי ר"א אמר רב אשי מתני' נמי דיקא דקתני ובשעת הסכנה מכסהו ע"פ עדים בסכנה אין שלא בסכנה לא שמע מינה משום חבובי מצוה מביאו מכוסה דברי ר"א ר' יהודה אומר משום

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מע"ש וקאי אביעאי להו מעמא דר"א משום חבובי מצוה או דילמא משום חשדא למאי נפקא מינה לאתווי מכוסה ע"פ עדים אי אמרת משום חבובי מצוה מגולה אין מכוסה לא אלא אי אמרת משום חשדא אפי' מכוסה שפיר דמי מאי איתמר א"ר לוי לא אמרה ר"א אלא לחבובי מצוה תניא נמי הכי מביאו מגולה ואין מביאו מכוסה דברי ר"א אמר רב אשי מתני' נמי דיקא דקתני ובשעת הסכנה מכסהו ע"פ עדים בסכנה אין שלא בסכנה לא שמע מינה משום חבובי מצוה מביאו מכוסה דברי ר"א ר' יהודה אומר משום להו נהגין היו בשעת הסכנה שהיו מביאין מכוסה ע"פ עדים וקאי אמתניתין דפרקין דלעיל דסליק מיניה וכל כרמי מילה עושין בשבת: מגולה. בפני הכל ובגמרא מפרש אמאי מנריך ליה לגלייה: ובסכנה. שגזרו ארמאים על המילה: מכסה ע"פ עדים.

עין משפט גר מצוה א א מיי פ"ב מהלכות מילה הלכה ו סמג עין כה עוש"ע סי' ס"א של ספיקו ו ומוש"ע י"ד סימן כס ספיקו ב: ב ב עוש"ע י"ד סימן כה ספיקו י: ג ג מיי פ"ב מהלכות איסורי ביאה ה"א י"א סמג לאון קד:

לעוי רש"י

פורי"ד. לחפ"ר.

מוסף רש"י

כרתים עצים לעשות תמזין. לנו כיוס כדי לעשות ברזל. אימלל של מלה. דקסבר בר"א מכשירי מלה דמזין שבת כמלה עמלה (וימות יד. חולין קנה.) וז"ל אין לו אימלל למנוח סימנין ע"ס לעשות פתמין ועשין אימלל (חולין טו.) שילא יפיה בהם. שילא לעמיל עמלא בשעת הכוח (לעיל טו.) שלא ישן בהם. שעת יפיה לו ילאה קרי, אלל אל יכל להסיר שלן ט"ל זקן, כל גופוס יקנין כסמיה שילון להמדר עמלן (טו.) יקרו את מרחה. שהוא חמת הפלילין לשון נקור עינים (טו.) קסדור. ממשטר"ל שהוא ממונה על כך (טו.) כנפיו יונה. כמפתל לקמיה מפני שסם מלות הס מניס לפרחל והוא לס כנפס לונה שהיא משמלת לונה והמלות כנפס (טו.) כנפיה מגינות עליה. מן הלנה ומכל עוף ואדם הלא עליה היא נלחמת ומכה בלש גפה, מה שאלן ק כשאר עופות (טו) ועי"ז ברות ג.)

רבינו הגאון

הני עדים שנים אחרים וולתי מביאין, או דלמא הוא ואחר, ולא איפשטא בהדיא. לוי איקלע לבי יוסף וישבא קריבו ליה וישא דמוסר בחבלא לא אלל. כי אתא לקמיה דר' איל מ"ט א שמתניהו. איל אתא דר' יהודה בן בתירא, ואמרין דלמא דריש להו כרבי ויסי הגלילי דסבר יצא עוף שון לוי חלב אם. א"ר יצחק עיר אתה היתה בא"י שהיו עושין כר' אליעזר והיו מיתיה מתין בומן, ולא עוד אלא שפעם אחת גזרה מלכות הרשעה שמר על ישראל על המילה ועל אותה העיר לא גזרה. אכל השבת ואין הלבית כ"א, ולא כר' יוסף הגלילי שמתיר בש עוף בחלב. ולא כרבי ינאי שאמר תפילין צריכין גוף נקי כאלישע בעל כנפים. ומפרשי רבנן כי לא אמר רבי ינאי אלא בשעת השמד, וסמיך דהוא עירק ועבדי ליה נס. אמר רבין בר בר אבא א"ר יצחק פעם אחת שבתו ולא הביאו איזמל מע"ש והביאוהו בשבת

א) נראה דל"ל לחלל כל השמט הזה מ"מ אין הלכה כר"א וכו'.

ר"א גהגין היו בשעת הסכנה שהיו מביאין מכוסה ע"פ עדים איבעיא להו עדים דקאמר איהו וחד או דילמא הוא ותרי ת"ש ובסכנה מכסהו ע"פ עדים אי אמרת ב"שלאמא הוא ותרי שפיר אלא אי אמרת הוא וחד מאי עדים שראוים להעיד במקום אחר: ועוד אמר ר"א: ת"ר במקומו של ר"א היו כורתין עצים לעשות פחמין לעשות ברזל בשבת במקומו של ר' יוסי הגלילי היו אוכלין בשר עוף בחלב לוי איקלע לבי יוסף וישבא קריבו ליה וישא ד"טוותא בחלבא לא אכל כי אתא לקמיה דרבי א"ל אמאי לא תשמתינהו א"ל אתריה דר' יהודה בן בתירא הוה ואמינא דילמא דרש להו כר' יוסי הגלילי דתנן ר' יוסי הגלילי אומר נאמר ולא תאכלו כל נבלה ונאמר ולא תבשל גדי בחלב אמו את שאסור משום נבלה אסור לבשל בחלב עוף שאסור משום נבלה יכול יהא אסור לבשל בחלב ת"ל בחלב אמו יצא עוף שאין לו חלב אם א"ר יצחק עיר אחת היתה בא"י שהיו עושין כר"א והיו מתים בומן ולא עוד אלא שפעם אחת גזרה מלכות הרשעה גזרה על ישראל על המילה ועל אותה העיר לא גזרה: תניא רשב"ג אומר כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה דכתיב 2 שש אנבי על אמרתך כמוצא שלל רב עדיין עושין אותה בשמחה וכל מצוה שקבלו עליהם בקמטה יגון עריות דכתיב 3 וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו ע"פ עסקי משפחותיו עדיין עושין אותה בקמטה דליכא חבובה דלא רמו בה תיגרא תניא ר"ש בן אלעזר אומר כל מצוה שמסרו ישראל עצמן עליהם למיתה בשעת גזרת המלכות כגון עבודת כוכבים ומילה עדיין היא מוחזקת בידם וכל מצוה שלא מסרו ישראל עצמן עליה למיתה בשעת גזרת המלכות כגון תפילין עדיין היא מרופה בידם דא"ר ינאי תפילין צריכין גוף נקי כאלישע בעל כנפים מאי היא אמר אביי שלא יפיה בהם רבא אמר שלא יישן בהם ואמאי קרו ליה אלישע בעל כנפים שפעם אחת גזרה מלכות הרשעה גזרה על ישראל שכל המניח תפילין על ראשו יקרו את מוחו והיה אלישע מניח תפילין ויצא לישוק וראהו קסדור אחד רץ מלפניו ורץ אחריו כיון שהגיעו אצלו נמלן מראשו ואחזן בידו א"ל מה בידך אמר לו כנפי יונה פשט את ידו ונמצאו בה כנפי יונה לפיכך היו קוראין אותו בעל כנפים ע"מא שגא כנפי יונה דא"ל ולא א"ל שאר עופות משום דדמיא כנסת ישראל ליונה שנאמר 4 כנפי יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקק חרוץ מה יונה זו כנפיה מגינות עליה אף ישראל מצות מגינות עליהן: א"ר אבא בר רב אדא א"ר יצחק פעם אחת שכחו ולא הביאו איזמל מערב שבת והביאוהו בשבת [דרך גגות ודרך חצירות] שלא